

Sygn. akt I ACz 629/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale I Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA Piotr Wójtowicz (spr.)

Sędziowie: SA Joanna Naczyńska

SA Ewa Solecka

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Park (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko A. D.

o zabezpieczenie

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 21 marca 2016 r., sygn. akt I Co 84/16,

p o s t a n a w i a :

- 1) oddalić zażalenie;
- 2) zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz A. D. 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Ewa Solecka SSA Piotr Wójtowicz SSA Joanna Naczyńska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia mającego być wniesionym powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności przez wstrzymanie wykonalności tego tytułu i przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego z tym uzasadnieniem, że mające być zabezpieczonym roszczenie nie zostało uprawdopodobnione.

W zażaleniu na opisane wyżej postanowienie wnioskodawca zarzucił obrazę art. 243 i art. 233§1 k.p.c. oraz art. 498 k.c. i w oparciu o te zarzuty wniósł o zmianę tego postanowienia przez uwzględnienie jego wniosku o zabezpieczenie oraz o zasądzenie na jego rzecz od obowiązanej kosztów postępowania zażaleniowego. W piśmie z dnia 14 kwietnia 2016 r., skierowanym do Sądu Okręgowego już po złożeniu zażalenia, wniósł nadto o wezwanie do udziału w postępowaniu jako współobowiązane (współuczestnika jednolitego) T. D., który sprzeciwiał i sprzeciwia się prowadzeniu przez A. D. egzekucji.

A. D. wniosła o oddalenie zażalenia i o zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew wywodom skarżącej nie dopuścił się Sąd Okręgowy zarzucanej mu obrazy przywołanych w zażaleniu norm prawa procesowego i materialnego.

Zarzut obrazy art. 243 k.p.c. chybiony jest o tyle, że zwalnia on jedynie sąd orzekający i strony (uczestników) postępowania od konieczności zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym, jeśli ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu, nie zabrania natomiast analizy przedstawionych dowodów w celu zbadania, czy dochodzone (zamierzone) roszczenie względnie interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia zostały uprawdopodobnione w stopniu do udzielenia zabezpieczenia wystarczającym.

Mającą być, wedle skarżącej, naruszoną normą art. 233§1 k.p.c. reguluje ocenę dowodów pod kątem ich wiarygodności lub mocy, w zażaleniu tymczasem na jakieś uchybienia Sądu Okręgowego w tym zakresie w ogóle nie wskazano. Obrazy tej normy dłużna Spółka – jak wynika wprost z zażalenia – upatruje w wadliwych jakoby ustaleniach i w pominięciu przy ustalaniu stanu faktycznego tej okoliczności, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności nie brał udziału mąż A. D., T. D., czyli w zdarzeniach z oceną dowodów w ogóle nie związanych. Te, ukryte pod błędnie przywołanym zarzutem obrazy art. 233§1 k.p.c., zarzuty są również chybione, jeśli nie liczyć nieistotnej oczywiście omyłki w określeniu terminu, w jakim przyrzeczona umowa sprzedaży nieruchomości w K. miała być zawarta.

Okoliczność, że w postępowaniu o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności nie brał udziału T. D., jest w sprawie niniejszej (i w ewentualnej przyszłej sprawie o pozbawienie tytułu wykonalności) obojętna, rzeczą dłużniczki bowiem było zwalczanie z tej przyczyny klauzuli w drodze zaskarżenia zapadłego w tym przedmiocie postanowienia (co, bez powodzenia, uczyniła). Powoływanie się przez nią obecnie na sprzeciw T. D. jest chybione.

W tym kontekście warto odnieść się do pisma dłużniczki z dnia 14 kwietnia 2015 r. Jeśli stanowić by ono miało swoiste uzupełnienie zażalenia (co zdaje się wykluczać jego nagłówek), to byłoby ono spóźnione w zakresie zarzutów proceduralnych, które nie są wszak w postępowaniu odwoławczym brane pod uwagę z urzędu; oczywiście spóźniony jest też, z uwagi na treść art. 391§1 k.p.c., wniosek o wezwanie do udziału w sprawie T. D.. Rozważenia jedynie wymagało, czy niewezwanie go przez Sąd Okręgowy do udziału w sprawie jako współuczestnika mającego być jednolitym, a więc i koniecznym stanowiło uchybienie proceduralne prowadzące do nieważności postępowania, taką wadę Sąd Apelacyjny bowiem musiałby wziąć pod uwagę z urzędu. Odpowiedź na tak sformułowane pytanie musi być negatywna, w świetle art. 36§2 k.r. i op. bowiem A. D. upoważniona była do samodzielnego złożenia wniosku egzekucyjnego i tylko ona prowadzi przeciwko dłużniczce egzekucję. Odrębną kwestią, o czym będzie dalej, jest to, jaki skutek dla toczącego się postępowania egzekucyjnego wyrzucić może sygnalizowany dopiero w piśmie z 14 kwietnia 2015 r. sprzeciw T. D. wobec działań jego małżonki.

Inne, literalnie skierowane przeciwko ustaleniom zarzuty, odnoszą się nie do faktów, a do sfery prawa materialnego, badane być zatem muszą pod kątem zgodności z tym prawem. Badanie to prowadzi do wniosku, że trafnie oświadczenie dłużniczki z dnia 29 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy zakwalifikował jako potrącenie ustawowe, mające swe źródło w normie art. 498 k.c., nie zaś jako umowną kompensatę. W szczególności za tezę o umownej kompensacie nie może przemawiać to, że na zawierającym wyraźnie jednostronne oświadczenie o potrąceniu znajduje się podpis współwierzyciela T. D., któremu przypisać należy takie tylko znaczenie, że złożone przez dłużniczkę oświadczenie po prostu przyjął; próba nadania temu oświadczeniu innego charakteru przez dołączone do zażalenia kolejne, datowane na 24 marca 2016 r., oświadczenie nie może odnieść żadnego skutku. Na marginesie już zatem tylko wskazać warto, że nawet gdyby złożył on zgodne z dłużniczką oświadczenie (czemu treść dokumentu przeczy) o kompensacie wzajemnych należności (jeśli po stronie dłużniczki w ogóle jakaś wierzytelność istniała), to jego oświadczenie, z uwagi na treść art. 37§1 pkt 1 k.r. i op. byłoby nieskuteczne. Nie do zaakceptowania jest nadto teza skarżącej, jakoby potrącenie w świetle art. 498 k.c. było dopuszczalne także wtedy, gdy tylko jedna z wierzytelności, ta przysługująca potrącającemu, była wymagalna, i to niezależnie od tego, że wierzytelność dłużniczki nie tylko nie była wymagalna,

ale i w ogóle nie istniała. W tej sytuacji słusznie Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że przewidziana w(...) umowy z dnia 29 czerwca 2015 r. zaliczka na zakup położonej w K. przy ul. (...) nieruchomości nie została zapłacona, co każe uznać, że teza o zaspokojeniu wierzycieli nie została uprawdopodobniona.

Pozostaje problem sprzeciwu T. D. wobec działań wierzycielki, w tym skutku tego sprzeciwu dla toczącego się już postępowania egzekucyjnego.

Oczywiste jest, że sprzeciw taki dla prowadzącego egzekucję komornika nie może być wiążący, obowiązkiem jego bowiem jest wykonanie tytułu wykonawczego zgodnie z jego treścią, bez możliwości badania wewnętrznych stosunków między wierzycielem egzekwującym, na rzecz którego nadano klauzulę wierzytelności, a współwierzycielem. Sprzeciw taki jednak jako zaistniałe po powstaniu tytułu zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, w świetle art. 840§1 pkt 2 k.p.c. stanowić mógłby (z zastrzeżeniem art. 39 k.r. i op.) podstawę do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, a przynajmniej do jego ograniczenia (w czasie), jeżeli przyjąć by, że przez czynności zarządu majątkiem wspólnym, o jakich mowa w art. 36¹§1 k.r. i op., ustawodawca rozumie nie tylko czynności prawne, ale i niektóre czynności faktyczne, w tym czynności procesowe. Kwestia ta budzi w doktrynie kontrowersje, których Sąd Apelacyjny (choć w tym składzie skłania się ku szerokiemu rozumieniu czynności zarządu majątkiem wspólnym) nie musi jednak obecnie rozstrzygać. Rzecz w tym, że orzekający w przedmiocie zabezpieczenia sąd (a dotyczy to i rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji Sądu Okręgowego, i rozpoznającego zażalenie na jego postanowienie Sądu Apelacyjnego) nie może wyjść poza wskazane we wniosku o udzielenie zabezpieczenia podstawy, w sprawie niniejszej tymczasem dłużniczka jako podstawę swojego wniosku wskazała jedynie na dokonane potrącenie, wskutek którego jej zobowiązanie miało wygasnąć, lub na brak zdarzeń, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności (błędnie utożsamiając umorzenie zobowiązania przeczeniu zdarzeniu, na którym oparto nadanie klauzuli).

Z powyższych względów na podstawie art. 397§2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego podstawę swą znajduje w normach art. 98§1 i §3 oraz §10 ust. 2 pkt 2 w związku z §8 pkt 7 i w związku z §2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

SSA Ewa Solecka SSA Piotr Wójtowicz SSA Joanna Naczyńska